

Nagy Ferenc

A Krisztus-himnusz

Fil 2,5–11

A Krisztus-himnusz az Újtestamentum egyik gyöngyszeme. Tartalmával megragad, és szépségével lenyűgöz. Ennek révén a gondolatok és érzetek egész sorát kelti életre lelkünkben! A mély értelem és érzelem összeölelkezik benne. De hát a himnusznak ezek az elemek adják a lényegét és szépségét. A köznapok is ünneppé magasodnak akkor, ha a gyülekezetben ilyen szépséges nyelven szólal meg a Szentlélek Isten!

Nem magától értődő igazságok vannak azonban a himnuszba belezárva, belerejtve. Még jól emlékszem, amikor ez a himnusz felcsendült a gyülekezetünkben az igehirdető ajkán, én magam pedig először hallottam kifejtteni, felszínre emelni hamvasan fénylő igazságait, és mennyire meg kellett küzdeni az értelemnek a figyelem ébrentartásával az áldások elnyeréséért! Arra emlékszem a legjobban, hogy az igehirdető az indulat kérdését kezdte boncolgatni, és azt ajánlotta, hogy az indulat helyett az érzület fogalmát kell előnyben részesíteni.

Az indulat és annak fellángolása nem ritka eset az emberek között. A kár is igen tetemes lehet, ha elszabadul, ha rombolni kezd. A gyanútlan igeolvasót vagy -hallgatót félreirányíthatja a rossz tapasztalat meg a sátán tolmácsolása is, aki arra törekszik, hogy elámítsa, hogy megzavarja az embert még igehallgatás vagy -olvasás közben is!

A Magyar értelmező kéziszótár szerint az indulat hirtelen támadt harag, düh. Ezt így érzékeli általában mindenki. Ám egy halkán kimondott szó is indulatba hozhatja az embert, nem kell hozzá fizikai eszköz, dorong vagy ökölbe szorított kéz! – Ismeretes, hogy az embereket lelki alkati tulajdonságaik szerint típusokba sorolják. Már az ókorban *Hippokratész* leírta a lelki alkati típusokat. Szerinte szangvinikusok, kolerikusok, melankolikusok és flegmatikusok vannak. Ezeknek a

besorolásoknak gyakorlatilag nem sok haszna van. Ha valaki súlyos bajt okoz valakinek lobbanékonyágával vagy éppen hidegvérűségével, és ha felelősségre vonják, nem mondhatja: nem tehetek róla, mert én kolerikus vagy flegmatikus alkatú vagyok. Ez nem mentheti meg a büntetéstől. A gyarlóságtudat hangsúlyozása nem lehet mentség sem a testi, sem a lelki károkozásra.

Hogy hamis társítások hibájába ne essünk, a bibliai alap-szó jelentéseit soroljuk elő: *froneó* = gondol, vél; gondolatát vagy gondját irányítja valakire/valamire; törekszik valamire; érez valamit, valamilyen érzülete van; gondolkodik, valamilyen gondolkozásmódja van. Nem nehéz észrevenni, hogy a szónak nem az érzelmi (hangulati), hanem az értelmi jelentése esik súllyal a latba.

A *Károli*, az új fordítású protestáns, és a Szenicei Bárány Újtestamentumában (1754) is: *Az az indulat legyen bennetek* – olvasható. A katolikus fordítás szerint: *Ugyanazt a lelkületet ápoljátok magatokban*; a *Csia Lajos* fordítású Bibliában: *Az az észjárás (törekvés) legyen bennetek*; a *Budai Gergely* fordítású Bibliában pedig: *Ugyanazt az érzületet tanúsítsátok egymás iránt* – olvasható. Összegezve tehát: ugyanaz az indulat, ugyana-z a lelkület, ugyanaz az észjárás, ugyanaz az érzület legyen bennetek, ami Krisztus Jézusban is megvolt.

Tehát nem a velünk született lelkialkati tulajdonságainkat kell szabadjára engedni (ezek csak kárt okozhatnak a gyülekezetben), hanem a hitre jutás, a megtérés által elnyert krisztusi indulatnak vagy érzületnek kell érvényt szerezni a keresztyének életében. A krisztusi indulatot, érzületet, észjárást az evangéliumokból meg lehet ismerni. Ennek egyik eklektikus esete a János-evangélium második fejezetében van leírva a templom megtisztításáról szóló történetben! Erről egy hatalmas prédikációt írt *Kodály Zoltán* az ének, a zene eszközével. Ezt azonban csak szavakkal tudjuk most érzékeltetni.

Szózattal, bejelentéssel néhány ütemnyi fényesen zengő karzene adja tudtul: Elközelge húsvét, és felméne Jézus Jeruzsálembe, a templomba. – Most azonban hirtelen mintha egy hatalmas függöny nyílna szét, és egy hátborzongató esemény kelt rettenetet a beszéd- és énekhangokkal képesített jelenetben! Örök bögnök, juhok bégetnek, galambok szárnyaikkal verik ketreceik oldalát. S ím, zszibongó vásártér az Isten háza. Bankárok terpszkednek asztalaik előtt. Zajlik a vásár! Az Úr pedig kötélből font ostorral kikergeti a barmokat és árusokat, a pénzváltók asztalaikat feldönti, s gurul a pénz szanaszét! S hatalommal kiáltja az Úr: Az én Atyám háza imádságnak háza, ti pedig kereskedés házává és rablók barlangjává tettétek! – A szent harag felizzik, a levegővel egyesül, és reszket az éter! A levegőbeli hatalmasságok e világi seregei Jézussal megütköztek, hogy a Mammon számára

El Greco: A templom megtisztítása

elfoglalják a templomot! De Jézus ellen csatát nyerni nem lehet! – Ezt a hatalmas küzdelmet megzenésíteni, csupán emberi hangra hangszerelni, csak elhívott, isteni ajándékkal megáldott művész teheti meg!

A templom megszenteltelenítése, meggyalázása máskor is előfordult már. Erre emlékezik a 79. zsoltár írója is (ford. *Szenci M. A.*): Öröködbe, Uram! pogányok jöttek, És szent templomodat megfertőztették! Jeruzsálem városát elrontották, És széjjel nagy kőrakásokra hányták. Szolgáidnak testek, Akik megölettek: Adattak a hollóknak; Húsok te szentidnek, ételül vettetek, A mezei vadaknak. – Csakhogy akkor a pogányság gyalázta meg a templomot, most pedig maga a választott nép!

De mit látnak a jelen levő tanítványok? Egy magából kivetkőzött ember viaskodását? – Nem! A tanítványoknak eszébe jutott az ősi ige beteljesedése: A te házad iránt érzett féltő szeretet emészt engem! De hol vannak a templom őrei, a taláros sadduceus papok, a törvénytiszteletükkel hivalkodó farizeusok? – Amikor Jézust elfogták, vallatni akarták, ellene szóló szavakat, tetteket akartak összegyűjteni, senki sem mert a templom megtisztításának tettét vádként ellene felhozni. Urunk ebben az esetben sem vétkezett, csak azt tette, amit mások nem tudtak, vagy nem mertek, és nem tehettek! Ebben a küzdelemben azonban fizikailag senki sem sérült meg, a harcban nem esett el!

Ha Jézusról csak annyit tudnánk, amennyit ez a himnusz elmond, akkor is feltűnő és felfoghatatlan az ő szelídsege. Az öröklétben Isten formájában volt, ezt a mindenek fölötti rangját, méltóságát nem tekintette elvehetetlen zsákmánynak. Önként levetkőzi királyi ruháját, átöltözik fokozatosan, és így ereszkedik le a földi léttérbe, egészen szegényen. Amint egyre közeledik a siralomvölgyhöz, a bűnös emberekhez, tehát hozzánk, teljesen emberré lesz, bár vétek nem tapad soha a kezéhez! A legrövidebb és legtömörebb életrajz ez Megváltónkról. Amikor a keresztfa súlya alatt összeroskad, és egy időre belezuhan a sírba is, az elrendelt pályája irányt vált, és emelkedni kezd az elhagyott magasságok felé. Itt azonban, mint a nemes ember királyától oklevelet és címet kap, ő a menny és föld Urától olyan nevet kapott, amely személyét, méltóságát és teljhatalmát isteni fénykörbe vonja!

Ha csak egy pillantást vetünk a János jelenéseiben felfénylő Krisztus alakjára, aki megérkezik a fények hazájába, s ez csak szavakkal van leírva, akkor is látható, hogy előtte csak térdre esni lehet, de megállni nem! János is, dicsőült lénye előtte földre zuhant!

A mennyiek, a földiek és a föld alattiak azt fejezik ki, hogy a teremtettség minden dimenziójában Úr a Krisztus. Nem új keletű igazság ám ez. Már a régiek is hitték, tudták, hogy Isten uralma határtalan. – Hová menjek a lelked elől? Orcád elől hova fussak? – kérdezi a zsoltáros. Ha mennybe szállnék, ott vagy, ha a holtak hazájába feküdnék le, te ott is ott vagy. Ha a hajnal szárnyaira kelnék, és a tenger túlsó végén laknék, kezed ott is elérne. Csodálatos nekem ez a tudás, igen magas, nem tudom felfogni! – Ehhez alázatosan még csak annyit fűzhetünk, testvéreim: mi sem!

Legyen tiéd a tisztelet és a dicséret; a hála és a fölmagasztalás mindenha, Jézus Krisztus, örök hatalmú mennyei Király!

*William-Adolphe Bouguereau (1825–1905):
A mi Urunk Jézus Krisztus megkorbácsolása (1880)*